

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 297/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojмира Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon väzby [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátska kancelária, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 104/2018 a jeho uznesením z 11. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon väzby [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 104/2018 a jeho uznesením z 11. decembra 2018.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trnava, odboru kriminálnej polície (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod ČVS: ORP-1583/2-VYS-TT-2018 zo 7. novembra 2018 bolo podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sťažovateľovi a ďalším dvom osobám vznesené obvinenie pre zločin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a § 212 ods. 1 a 3 písm. a) a ods. 4 písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f) a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona.

3. Uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Tp 79/2018 z 9. novembra 2018 bol okrem ďalších aj sťažovateľ v tejto trestnej veci vzatý do väzby z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. z dôvodu existencie dôvodnej obavy, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Zároveň okresný súd nenahradil väzbu sťažovateľa prijatím ponuky dôveryhodnej osoby na prevzatie záruky za ďalšie správanie sťažovateľa podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ani dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

4. Proti prvostupňovému rozhodnutiu o vzatí jeho osoby do väzby podal sťažovateľ riadny opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením č. k. 3 Tpo 104/2018-73 z 11. decembra 2018 rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

5. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd svojím rozhodnutím z 11. decembra 2018 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušil jeho základné právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

6. Sťažovateľ je presvedčený, že z „popisu skutku uvedeného v uznesení vyšetrovateľa i súdu nemožno dospieť k záveru, že obvinenie bolo sťažovateľovi vznesené za konanie zodpovedajúce skutkovej podstate trestného činu podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. f) Tr. zák...

Predovšetkým vo vzťahu k sťažovateľovi je v uznesení o vznesení obvinenia uvedené len to, že po predchádzajúcej dohode prišiel do obce [REDACTED] a zostal čakať v aute.

Takéto konanie neobsahuje skutková podstata žiadneho trestného činu popísaného v Trestnom zákone.

Všetky okolnosti, najmä zavinenie a popis konania obvinenej osoby, musia byť v uznesení vyjadrené tak, aby nevzbudzovali pochybnosti o naplnení základných znakov trestného činu.“.

7. Sťažovateľ dodáva, že je «nepripustné, aby sme sa k podstate obvinenia dopracovali „výkladom“ uznesenia vyšetrovateľa alebo súdu.

Obvinený nemôže „hádať“, čo sa mu vlastne kladie za vinu a v uznesení o vznesení obvinenia i v uznesení o vzatí do väzby musí byť popis jeho konania vymedzený tak, aby zahrňal všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, čo sa u sťažovateľa nestalo.

Trestná zodpovednosť podľa slovenského práva je založená výlučne na zavinení v zmysle § 15 a 16 Tr. zák., ktoré musí zahrňovať všetky znaky charakterizujúce subjektívnu i objektívnu stránku trestného činu.».

8. Poukazujúc na judikatúru Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sťažovateľ prízvukoval, že v jeho prípade nebola realizovaná zásada riadneho zákonného procesu, ktorá je podmienená zákonným vznesením obvinenia, ku ktorému v jeho prípade nedošlo. Zároveň pripomenul, že súd rozhodujúci o väzbe je povinný skúmať aj materiálnu podmienku obvinenia a „ak v skutku nie je obsiahnuté konanie v zmysle Tr. zák., odpadajú ďalšie úvahy o tom, či medzi trestne irelevantným konaním páchatel'a a následkom je príčinná súvislosť a či je dané zavinenie“.

9. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Konaním Krajského súdu v Trnave v trestnej veci sťažovateľa vedenej na Krajskom súde v Trnave pod č. k. 3 Tpo/104/2018, v súvislosti s rozhodnutím Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tpo/104/2018 zo dňa 11. 12. 2018. došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa článkov 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tpo/104/2018 zo dňa 11. 12. 2018 sa zrušuje.“

10. Zároveň si sťažovateľ uplatnil náhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v sume 363,79 €.

11. Podaniami doručenými ústavnému súdu 26. marca 2019, 3. apríla 2019 a 7. júna 2019 sťažovateľ v častiach relevantných vo vzťahu k ústavnej sťažnosti v podstate zdôrazňoval, že je stíhaný neoprávnene, pretože sa stíhaného skutku nedopustil, čomu nasvedčujú aj dovtedy vykonané dôkazy.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne

neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

18. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 104/2018 a jeho uznesením z 11. decembra 2018.

19. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

20. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

21. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že namietaným je rozhodnutie a jeho vydaniu predchádzajúci postup krajského súdu, ktorým zamietol riadny opravný prostriedok sťažovateľa proti uzneseniu súdu prvého stupňa o jeho vzatí do väzby. Argumentácia sťažovateľa stojí na jeho tvrdení, že konanie opísané v tzv. skutkovej vete uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, ktoré sa týka osoby sťažovateľa, nenapĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý je stíhaný, resp. že nenapĺňa znaky žiadnej skutkovej podstaty trestného činu uvedeného v Trestnom zákone. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ustálil podstatu ústavnej sťažnosti tak, že všeobecné súdy pozbavili sťažovateľa osobnej slobody v rozpore so zákonom, ak jeho konanie, tak ako je opísané v uznesení o vznesení obvinenia, nenaplnilo znaky žiadnej skutkovej podstaty trestného činu.

22. Ústavný súd v prvom rade pripomína, že základné právo zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí ústavný súd brať do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom verejnej moci, pričom v prípade zistenia závažného

porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00, II. ÚS 466/2013). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98).

23. V danej veci je tiež relevantnou judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej v prípade namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy ústavný súd môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

24. Úloha ústavného súdu sa teda obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu iba v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, inak môžu byť závery všeobecného súdu predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

25. Z uvedených hľadísk ústavný súd pristúpil k preskúmaniu opodstatnenosti aktuálnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa proti namietanému postupu a rozhodnutiu krajského súdu.

26. Skutok, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný a ktorý bol podkladom aj pre rozhodnutie o jeho vzatí do väzby, je v tzv. skutkovej vete uznesenia vyšetrovateľa pod ČVS: ORP-1583/2-VYS-TT-2018 zo 7. novembra 2018 o vznesení obvinenia opísaný takto:

„V čase asi o cca. 14:00 hod. dňa 05. 11. 2018 v [REDAKOVANÉ], kde po predchádzajúcej spoločnej dohode prišli na osobnom motorovom vozidle zn. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], obv. [REDAKOVANÉ] a obv. [REDAKOVANÉ] vystúpili z vozidla a obv. [REDAKOVANÉ] zostal čakať vo vozidle, obv. [REDAKOVANÉ] prišiel k rodinnému domu [REDAKOVANÉ] otvoril neuzamknutú bránu na tomto rodinnom dome, prešiel k vchodovým dverám rodinného domu, kde na klopanie mu otvorila [REDAKOVANÉ], túto oslovil pod zámienkou, že je zamestnanec Západoslovenskej energetiky a chce jej vrátiť 100,- € a podpísať nejaké papiere, dožadoval sa prístupu do jej domu, [REDAKOVANÉ] s obv. [REDAKOVANÉ] vošla do domu, ďalej do kuchyne, následne za nimi do kuchyne prišla obv. [REDAKOVANÉ], ktorá sa takisto vydávala za zamestnanca Západoslovenskej energetiky, kde počas doby ako obv. [REDAKOVANÉ] v kuchyni predstierala, že chce vypísať nejaké papiere, od poškodenej pýtala okuliare, využili jej nepozornosť a obv. [REDAKOVANÉ] prešiel do spálne, kde prezeral drevenú skriňu so šatstvom, v ktorej sa nachádzala peňaženka s hotovosťou vo výške 6.000,-€ na čo poškodená začala kričať a obv. [REDAKOVANÉ] vyrušila a obaja obvinení z domu odišli von, krádežou hotovosti by spôsobili [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] z [REDAKOVANÉ] škodu na majetku vo výške 6.000,- Eur.“

27. Sťažovateľ prízvukoval, že vo vzťahu k jeho osobe je „v uznesení o vznesení obvinenia uvedené len to, že po predchádzajúcej dohode prišiel do obce [REDAKOVANÉ] a zostal čakať v aute“.

28. Okresný súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 9 Tp 79/2018 z 9. novembra 2018, ktorým vzal okrem iných aj sťažovateľa do väzby, prezentoval svoje presvedčenie o jeho účasti na stíhanej trestnej činnosti tak, že táto mala dovtedy vyplývať „z nepriamych dôkazov, a to z kamerového záznamu z obce [REDAKOVANÉ] zo dňa 05. 11. 2018, ktorý preukazuje, že dňa 05. 11. 2018 v čase o 14.21.31 hod. (bezprostredne po skutku) bolo obecnou kamerou zachytené motorové vozidlo [REDAKOVANÉ], pričom vodičom

motorového vozidla bol obvinený [REDAKOVANÉ] a spolujazdcom obvinený [REDAKOVANÉ] a dňa 06. 11. 2018 bola rovnaká osádka motorového vozidla zastavená a následne zadržaná príslušníkmi PZ. Z uvedených nepriamych dôkazov vyplýva dôvodné podozrenie, že obvinený [REDAKOVANÉ] sa mohol podieľať na spáchaní stíhaného skutku minimálne ako účastník - pomocník, a to aj s poukazom na jeho pomer k obvineným [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (príbuzenský pomer) a [REDAKOVANÉ] (spoločné miesto bydliska, spoločne prišli na územie SR za doposiaľ neustáleným účelom). Dôvodné podozrenie napokon umocňuje aj finančná hotovosť vo výške takmer 3.000 Eur, ktorá bola u obvineného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zaistená, a ktorej pôvod doposiaľ nebol hodnoverne zistený.“.

29. K existencii zákonného dôvodu vzatia sťažovateľa do väzby okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je daný tým, že obvinený [REDAKOVANÉ] bol v minulosti už 9 krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť (vydieranie, lúpež, porušovanie domovej slobody, krádež atď.), pričom opakovane vykonával aj nepodmienečné tresty odňatia slobody. U obvineného je dané dôvodné podozrenie, že po výkone trestu odňatia slobody sa dopúšťa majetkovej trestnej činnosti s cieľom finančného zisku, čo dokumentuje aj obnos finančných prostriedkov, ktoré mal v čase zadržania pri sebe, a ktoré by mohli pochádzať z trestnej činnosti. Obrana obvineného, v zmysle ktorej predmetné finančné prostriedky mal pri sebe na opravu motorového vozidla a nákup starožitností, doposiaľ nebola relevantne preukázaná. V súčasnosti je obvinený podozrivý zo spáchania obdobnej trestnej činnosti na území Slovenskej aj Českej republiky. Z uvedeného vyplýva, že účel trestu u obvineného nebol dosiahnutý, a preto u obvineného možno predpokladať pokračovanie v trestnej činnosti. S poukazom na vykonané dokazovanie je dané podozrenie, že sa obvinený mohol dopustiť aj iných skutkov kvalifikovaných ako trestné činy, čo však bude predmetom ďalšieho dokazovania, ktorého dôsledkom bude buď oslabenie alebo potvrdenie preventívneho dôvodu väzby.“

30. Ústavný súd z hľadiska posúdenia opodstatnenosti podozrenia zo spáchania stíhanej trestnej činnosti (okrem iných aj sťažovateľom) všeobecnými súdmi považoval

za fakticky neirelevantné aj takéto zistenie vyplývajúce z odôvodnenia uznesenia okresného súdu:

„V rámci súčinnosti zložiek policajného zboru bolo zistené, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ Senica, odbor kriminálnej polície, pod ČVS: ORP-420/VYS-SE-2018, bolo vznesené obvinenie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] za zločin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b), písm. f) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. f) Trestného zákona a s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

[REDAKOVANÉ] ako vodič motorového vozidla značky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] po vzájomnej dohode odviezol [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dňa 06. 11. 2018 v čase približne okolo 12.00 hod. do obce [REDAKOVANÉ], kde najprv vysadil na neznámom mieste [REDAKOVANÉ], ktorý prišiel cez neuzamknutú bránu do dvora rodinného domu [REDAKOVANÉ] v ktorom sa vtom čase nachádzal vlastník [REDAKOVANÉ]..., pričom tomuto uviedol, že je pracovník elektrárni a že prišlo k schváleniu vládneho zákona, ktorým sa znižuje stav elektriky, v dôsledku čoho mu prišiel vyplatiť návratku v sume 300,- € s tým, že má u seba len 500,- €, na čo požiadal [REDAKOVANÉ] o vydanie z bankovky nominálnej hodnoty 500,- €, po tomto [REDAKOVANÉ] spolu s páchatel'om vošiel dnu do rodinného domu, pričom išiel do obývacej miestnosti, kde z nábytkovej zostavy [REDAKOVANÉ] vybral z knihy... obálku s finančnou hotovosťou 200,- €, ktorú následne odniesol páchatel'ovi, ktorý mu po tomto uviedol, že príde k [REDAKOVANÉ] do domu osoba ženského pohlavia a tá mu vydá potvrdenie o prevzatí finančnej hotovosti, následne [REDAKOVANÉ] prešiel s vozidlom v čase o 12.13 h od hlavnej cesty smerom k domu poškodeného pri dome vysadil [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a s vozidlom odišiel, v čase 12.14 h [REDAKOVANÉ] vstúpila do domu [REDAKOVANÉ]. tohto následne odlákala do miestnosti kuchyne, kde odvádzala rečami jeho pozornosť, zatiaľ čo [REDAKOVANÉ] vošiel do obývacej miestnosti, kde následne z knihy... odcudzil finančnú hotovosť vo výške 1 570,-€ patriacu manželom [REDAKOVANÉ]... a [REDAKOVANÉ]... a finančnú hotovosť vo výške 800,- € a 100,- USD patriacu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... a po tomto z uvedeného domu v čase o 12.17 h odišli preč, čím uvedeným konaním spôsobili... škodu vo výške 887,50,- €.“

31. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia č. k. 3 Tpo 104/2018-73 z 11. decembra 2018 okrem iného uviedol:

„V odôvodnení napadnutého uznesenia sudca pre prípravné konanie v súlade s ustanovením § 176 odsek 2 Trestného poriadku dostatočne a presvedčivo zdôvodnil, na základe akých právnych úvah ustálil dôvod väzby u všetkých obvinených, a na základe akých právnych úvah nie je možné nahradiť ich väzbu ponúknutou zárukou dôveryhodnými osobami, ako aj dohľadom probačného a mediačného úradníka...

Preskúmaním obsahu spisového materiálu aj krajský súd zistil, že proti obvineným [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] bolo začaté trestné stíhanie a bolo im vznesené obvinenie pre za zločin krádeže spáchaný v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f) Trestného zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona a prečin porušovanie domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona vedené na Okresnom riaditeľstve PZ Trnava, odboru kriminálnej polície, pod sp. zn. ČVS: ORP-1583/2-VYS-TT-2018 zo dňa 07. 11. 2018 na tom skutkovom základe, ako je uvedené nielen v tomto uznesení, ale aj v návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby a v neposlednom rade aj v odôvodnení napadnutého uznesenia. Ďalej bolo všetkým obvineným vznesené obvinenie pre zločin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b), písm. f) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. f) Trestného zákona a s poukazom na 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona vedené na Okresnom riaditeľstve PZ Senica, odbor kriminálnej polície, pod ČVS: ORP-420/VYS-SE-2018...

Sudca pre prípravné konanie na základe doposiaľ zadokumentovaných dôkazov v súlade so zákonom vyhodnotil, že v tomto štádiu konania existujú dôvody na podozrenie, že sa stali skutky, pre ktoré im boli v prejednávanej veci vznesené obvinenie, ako aj dôvody na podozrenie, že týchto skutkov sa dopustili obvinení, čo vyplýva predovšetkým z vykonaného dokazovania a to najmä z výpovedi poškodených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a vykonanými rekogníciami, ako aj obrazovými záznamami z kamerových systémov...

Taktiež je aj správne odôvodnenie väzobného dôvodu u obvineného [REDAKOVANÉ] a to vzhľadom na to, že bol v minulosti už 9 krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť

(vydieranie, lúpež, porušovanie domovej slobody, krádež atď.), pričom opakovane vykonával aj nepodmienečné tresty odňatia slobody. Rovnako ako u obvineného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] sťažnostný súd konštatuje, že na obvineného [REDAKOVANÉ] sa hľadí ako na špeciálneho recidivistu vo vzťahu k majetkovej trestnej činnosti.

Sťažnostný súd si všetky závery sudcu pre prípravné konanie prezentované v napadnutom uznesení osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení...

Sťažnostný súd ďalej považuje za potrebné uviesť aj k námietke obvinených ohľadne popisu skutku uvedeného v uznesení súdu, kedy podľa ich názoru nemožno dospieť k záveru, že obvinenie bolo vznesené za konanie zodpovedajúce popisu skutkovej podstaty trestného činu, že obvineným bolo riadne vznesené obvinenie za konkrétne trestné činy a je dôvodné podozrenie, že týchto skutkov sa dopustili práve obvinení... Bude vecou ďalšieho dokazovania či sa podozrenie zo žalovaných trestných činností potvrdia alebo vyvrátia vo vzťahu k všetkým obvineným, alebo niektorým z nich.“

32. Krajský súd v spojení s rozhodnutím okresného súdu v súvislosti so splnením hmotnoprávnych predpokladov väzby (zistené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutok, pre ktorý je trestné stíhanie vedené, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ich spáchal sťažovateľ spolu s ostatnými spoluobvinenými) poukázal na dôkaznú situáciu v rozsahu podporujúcom splnenie materiálnych podmienok väzby a na zdôraznenie svojej argumentácie zároveň popísal získané dôkazy zakladajúce dôvodné podozrenie vo vzťahu k osobe sťažovateľa a spoluobvinených. V rámci posúdenia splnenia ďalšieho z aspektov hmotnoprávnych podmienok väzby bolo poukázané na okolnosti, ktoré podľa názoru konajúcich súdov u sťažovateľa opodstatňujú dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti a súčasne vylučujú možnosť substitúcie väzby prostredníctvom poskytnutej záruky dôveryhodnej osoby alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. Konkrétne bola na tomto mieste zo strany súdov predložená argumentácia, že nejde o ojedinelý exces z bezúhonného spôsobu vedenia života, ale naopak, o náchylnosť osoby sťažovateľa k páchaniu trestnej činnosti, čo súdy považovali za takú skutočnosť, ktorá odôvodňuje obavu, že sťažovateľ bude v trestnej činnosti pokračovať.

33. Z kvalitatívneho hľadiska je takéto odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu bez akýchkoľvek výhrad ústavne akceptovateľné.

34. V súvislosti s nosnou argumentáciou sťažovateľa ústavný súd pripomína jeden dôležitý fakt, ktorý sťažovateľ v texte odôvodnenia ústavnej sťažnosti ani raz nespomenul, a to že je stíhaný za zločin krádeže spáchaný v štádiu pokusu formou spolupáchateľstva. Pritom podľa názoru ústavného súdu práve kvalifikácia skutku ako spáchaného formou spolupáchateľstva je v tomto prípade z hľadiska požadovanej ústavnoprávnej ochrany základných práv sťažovateľa kľúčovou.

35. Sťažovateľ tvrdí, že z popisu skutku uvedeného v uznesení vyšetrovateľa i okresného súdu rozhodujúceho o väzbe nemožno dospieť k záveru, že obvinenie mu bolo vznesené za konanie zodpovedajúce skutkovej podstate zločinu krádeže. Spôsob formulácie použitej sťažovateľom (jeho právnym zástupcom) v odôvodnení ústavnej sťažnosti jednoznačne evokuje dojem, že sťažovateľ izoluje v skutkovej vete jemu pripisované konanie od konania ďalších potenciálnych páchatel'ov stíhanej trestnej činnosti. Svedčí o tom ním selektovaná časť skutkovej vety na podporu svojho presvedčenia. Takýto prístup k posudzovaniu naplnenia obligatórných znakov trestného činu je však z trestnoprávneho hľadiska nekorektný, a to práve s prihliadnutím na skutočnosť, že skutok mal byť spáchaný spoločným konaním viacerých páchatel'ov, z ktorých jedným mal byť aj sťažovateľ.

36. Podľa ustálenej jednoznačnej judikatúry všeobecných súdov (R 36/1973, R 15/1967, prípadne z novej judikatúry uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoV 6/2015 z 31. 3. 2016), prevzatej do rôznych komentárov k Trestnému zákonu v tejto oblasti (napr. ČENTÉŠ J., HAŤAPKA M., MATHERN V., MINÁRIK Š., PALAREC J., SAMÁŠ O., STIFFEL H., ŠTIFT P. a TOMAN P., Trestné právo s vysvetlivkami, 1. až 4. zväzok. Bratislava : Wolters Kluwer s. r. o., 2007; alebo ŠÁMAL, P., PÚRY, F., RIZMAN, S. Trestní zákon. 6. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2004), na to, aby bol trestný čin spáchaný v spolupáchateľstve, sa vyžaduje naplnenie dvoch podmienok, ktoré musia byť splnené kumulatívne, a to spáchanie trestného činu spoločným

konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (objektívna podmienka) a úmysel k tomu smerujúci (subjektívna podmienka).

Spoločné konanie dvoch alebo viacerých páchatel'ov môže mať tri formy:

a) každý zo spolupáchatel'ov svojím konaním naplní všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu,

b) každý zo spolupáchatel'ov svojím konaním naplní len niektorý znakov zo skutkovej podstaty trestného činu,

c) každý zo spolupáchatel'ov vykonáva určitú činnosť, ktorá sa až ako celok posudzuje ako trestný čin.

O spoločné konanie ide aj vtedy, ak každý zo spolupáchatel'ov svojím konaním uskutočnil len niektorý zo znakov skutkovej podstaty trestného činu, ktorá je potom naplnená len súhrnom týchto konaní, alebo aj vtedy, keď konanie každého zo spolupáchatel'ov je aspoň článkom reťaze, pričom jednotlivé činnosti – články reťaze smerujú k priamemu vykonaniu trestného činu a len vo svojom celku naplnia jeho skutkovú podstatu a pôsobia súčasne.

Spolupáchatel'stvo predstavuje činnosť, pri ktorej všetci spolupáchatelia nemusia konať rovnako. Taktiež ich činnosť nemusí byť rovnako významná. Spolupáchatelia vykonávajú takú činnosť, ktorá vo svojom spojení a súhrne tvorí objektívnu stránku skutkovej podstaty trestného činu. Úmysel spolupáchatel'ov smeruje k tomu, aby spoločným konaním spôsobili výsledok uvedený v zákone. Ak sa táto činnosť skladá z niekoľkých zložiek, môžu byť tieto zložky rozdelené na jednotlivých spolupáchatel'ov tak, že jednotlivé konania môžu vykonať jednotliví páchatelia, avšak tieto jednotlivé konania vo svojom súhrne naplňajú skutkovú podstatu trestného činu. Na naplnenie pojmu spolupáchatel'stva nie je potrebné, aby sa všetci spolupáchatelia zúčastnili na trestnej činnosti rovnakou mierou, ale postačí aj čiastočné prispenie, a to napríklad aj v podriadenej úlohe. Musí však byť vedené s rovnakým úmyslom ako činnosť ostatných páchatel'ov, pretože až potom sa stáva objektívnou i subjektívnou zložkou deja tvoriaceho vo svojom celku trestné konanie. Rozhodujúci je najmä spoločný úmysel spolupáchatel'ov, zahrnujúcich jednak ich spoločné konanie, ako aj sledovanie spoločného cieľa. Spoločný úmysel nie je možné stotožňovať s výslovnou dohodou spolupáchatel'ov, ktorá nie je vyžadovaná (postačí konkludentná dohoda). Každý spolupáchatel' si však musí byť vedomý aspoň možnosti, že konanie jeho

i ostatných spolupáchateľov smeruje k spáchaniu trestného činu spoločným konaním, a byť s tým pre tento prípad uzrozumený (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 TdoV 6/2015 z 31. 3. 2016 a v ňom uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 8 Tdo 137/2015).

37. Z rozhodnutí súdov oboch stupňov o vzatí sťažovateľa do väzby, ale aj z uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že v predmetnej trestnej veci išlo o vopred dohodnuté spoločné konanie troch páchatateľov vykonávajúcich činnosť, ktorú bolo možné celkovo posúdiť ako pokus zločinu krádeže formou spolupáchateľstva, pritom z popisu skutku je čitateľný jasný úmysel páchatateľov. Námieta sťažovateľa, že jeho konaním neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, je tak neopodstatnená.

38. Sťažovateľ žiadnym spôsobom priamo vyplývajúcim z odôvodnenia ústavnej sťažnosti netvrdí, že by skutková veta ako celok (t. j. nie výsek, ktorý sťažovateľ vzťahuje iba na seba) nevyhovovala zákonom predpokladanej skutkovej podstate zločinu krádeže, čo sa týka naplnenia jej obligatórnych znakov. Neuviedol v tomto smere nič, na čo by ústavný súd mohol pri prieskume napadnutého rozhodnutia a postupu krajského súdu prihliadať a v prípade preukázania opodstatnenosti tejto kritiky ju vo veci konajúcejmu všeobecnému súdu vytknúť.

39. V tomto ohľade je potrebné napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 104/2018 z 11. decembra 2018 v spojení s uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Tp 79/2018 z 9. novembra 2018 považovať za ústavne konformné, bez znakov arbitrárnosti (svojevôle) či vnútornej rozpornosti, založené na adekvátnych racionálnych úvahách. Jeho výrok má dostatočnú a presvedčivú oporu v odôvodnení rozhodnutia.

40. K názoru sťažovateľa o povinnosti všeobecného súdu rozhodujúceho o väzbe skúmať materiálnu podmienku obvinenia ústavný súd poznamenáva, že preskúmanie rozhodnutí vydaných vyšetrovateľom v trestnom konaní, t. j. aj vznesenie obvinenia, z hľadiska ich zákonnosti zákon (Trestný poriadok) zveruje príslušnému prokurátorovi.

Tejto skutočnosti potom zodpovedá aj rozsah možného preskúmania uznesenia o vznesení obvinenia súdom rozhodujúcim o väzbe, ktorý nemôže nahrádzať právomoc príslušnej prokuratúry. Oprávnenie okresného súdu (sudcu pre prípravné konanie) a následne sťažnostného súdu na preskúmanie oznámeného obvinenia v súvislosti s posudzovaním skutkových okolností vzatia do väzby v prípravnom konaní sa obmedzuje len na zisťovanie, či skutok, pre ktorý bolo oznámené obvinenie fyzickej osobe, bol spáchaný, či ho možno posúdiť ako trestný čin a či zistené skutočnosti nasvedčujú dôvodnosti podozrenia, že skutok spáchala obvinená osoba (pozri napr. III. ÚS 160/2017). A z tohto hľadiska rozhodnutia všeobecných súdov vo veci sťažovateľa v súvislosti s dodržaním ochrany základných práv jednoznačne obstáli.

41. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje dostatočne preukázať podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorým naplnil znaky skutkovej podstaty príslušného trestného činu. Trestný poriadok (ako zákon, na ktorý poukazuje ústava vo svojom čl. 17 ods. 2) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému. V tejto súvislosti je, naopak, potrebné zdôrazniť, že až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor na dokazovanie v prípravnom konaní, v dôsledku čoho sa dôvodnosť vzneseného obvinenia postupne „odkrýva“ (t. j. buď potvrdzuje, alebo vyvracia) práve dokazovaním. Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (m. m. IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013, III. ÚS 626/2014). Uvedené je odpoveďou na sťažovateľom prezentované tvrdenie, že sa stíhanej trestnej činnosti (skutku) nedopustil.

42. Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti ústavný súd konštatoval, že krajský súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 104/2018 ani jeho uznesením z 11. decembra 2018 nezasiahol neprípustne do základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 1 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

43. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v jej petite, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2019